

Azərbaycan Respublikası
Nazirlər Kabinetinin 2026-cı il
“ 22 ” iyul tarixli
231 nömrəli Qərarı ilə
təsdiq edilmişdir.

**Azərbaycan Biznesinin İnkişafı Fondu tərəfindən sahibkarlıq subyektlərinin
güzəştli kreditlərlə maliyyələşdirilməsi
QAYDASI**

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu Qayda “Azərbaycan Biznesinin İnkişafı Fondunun fəaliyyətinin təmin edilməsi və bununla əlaqədar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin bəzi fərmanlarında və sərəncamlarında dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2024-cü il 23 dekabr tarixli 258 nömrəli Fərmanının 4.1-ci bəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə hazırlanmışdır və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2025-ci il 10 dekabr tarixli 545 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Biznesinin İnkişafı Fondu” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Nizamnaməsi”nin (bundan sonra – Nizamnamə) tələbləri nəzərə alınmaqla “Azərbaycan Biznesinin İnkişafı Fondu” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti (bundan sonra – Fond) tərəfindən sahibkarlıq subyektlərinin güzəştli kreditlərlə maliyyələşdirilməsi üzrə ümumi hüquqi və institusional çərçivəni müəyyən edir.

1.2. Bu Qaydanın tətbiqi Fond tərəfindən Azərbaycan Respublikasının sosial-iqtisadi inkişafının prioritet istiqamətləri çərçivəsində Fondun vəsaiti (o cümlədən qanunvericiliyə uyğun cəlb edilmiş vəsaitlər) hesabına sahibkarlıq subyektlərinin investisiya fəaliyyətinin dəstəklənməsinə yönəlmiş güzəştli kredit mexanizmlərini əhatə edir.

1.3. Sahibkarlıq subyektlərinin güzəştli kreditlərlə maliyyələşdirilməsi üzrə bu Qayda ilə tənzimlənməyən məsələlər Fondun Müşahidə Şurası tərəfindən Nizamnaməyə əsasən müəyyən edilən qaydalara uyğun olaraq həyata keçirilir.

1.4. Güzəştli kredit mexanizmlərinin tətbiqi ilə bağlı Fondun Müşahidə Şurasının daxili normativ sənədləri müvəkkil kredit təşkilatları üçün bu Qayda və Fondla bağlanmış əməkdaşlıq müqavilələrində nəzərdə tutulmuş həcmdə məcburidir.

1.5. Bu Qaydanın məqsədləri üçün aşağıdakı əsas anlayışlardan istifadə edilir:

1.5.1. **müvəkkil kredit təşkilatı** – Müşahidə Şurası tərəfindən müəyyən edilən meyarlara əsasən seçilən və Fondla əməkdaşlıq müqaviləsi bağlayan bank və bank olmayan kredit təşkilatı;

1.5.2. **güzəştli kredit mexanizmi** – sahibkarlıq subyektlərinin investisiya layihələrinin maliyyələşdirilməsi məqsədilə Fond tərəfindən bu Qaydanın və Fondun daxili normativ sənədlərinə uyğun olaraq tətbiq edilən maliyyələşdirmə alətlərinin məcmusu;

1.5.3. **güzəştli kredit** – güzəştli kredit mexanizmləri çərçivəsində sahibkarlıq subyektlərinin investisiya layihələrinin maliyyələşdirilməsinə yönəldilən təyinatlı və ünvanlı kredit;

1.5.4. Elektron kredit və zəmanət informasiya sistemi (İnformasiya Sistemi) – Fondun Nizamnaməsinə uyğun olaraq sahibkarlıq subyektlərinə müvəkkil təşkilatlar vasitəsilə təqdim olunan dəstək mexanizmlərinin həyata keçirilməsi ilə bağlı prosedurların elektron qaydada icra olunmasını təmin edən sistemdir.

1.6. Bu Qaydada istifadə olunan digər anlayışlar Azərbaycan Respublikasının normativ hüquqi aktları ilə müəyyən olunmuş mənaları ifadə edir.

2. Güzəştli kredit mexanizmlərinin tətbiqinin məqsədləri və prinsipləri

2.1. Fond tərəfindən güzəştli kredit mexanizmlərinin tətbiqinin əsas məqsədləri aşağıdakılardır:

2.1.1. sahibkarlıq fəaliyyətinin genişləndirilməsi və təşviqi, o cümlədən maliyyə resurslarına çıxış imkanlarının artırılması;

2.1.2. qeyri-neft-qaz sahələrinin dayanıqlı inkişafının dəstəklənməsi;

2.1.3. iqtisadi fəaliyyət potensialının genişləndirilməsi, əlavə dəyər yaradan fəaliyyətin stimullaşdırılması;

2.1.4. regionların sosial-iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsi;

2.1.5. məşğulluğun artırılması və dayanıqlı iqtisadi artımın təmin edilməsi;

2.1.6. dövlətin sosial-iqtisadi inkişafının prioritet istiqamətləri çərçivəsində sahibkarlara dəstək göstərilməsi.

2.2. Güzəştli kredit mexanizmlərinin tətbiqi aşağıdakı prinsiplər əsasında həyata keçirilir:

2.2.1. şəffaflıq – qərarların aydın, əsaslandırılmış və əvvəlcədən müəyyən edilmiş açıq mexanizmlər əsasında qəbul edilməsi;

2.2.2. bərabərlik və rəqabətlik – sahibkarlıq subyektləri üçün qanunvericiliyə uyğun olaraq bərabər imkanların və vahid rəqabət şəraitinin təmin edilməsi, ayrı-seçkiliyə yol verilməməsi;

2.2.3. səmərəlilik və məqsədyönlülük – güzəştli kredit mexanizmlərinin iqtisadi və sosial nəticələr baxımından maksimum fayda yaratmasına yönəldilməsi, vəsaitin dövlət maraqlarına uyğun, məqsədyönlü, səmərəli və məsuliyyətli idarə olunmasının təmin edilməsi;

2.2.4. hesabatlılıq – güzəştli kredit mexanizmlərinin tətbiqinin nəticələri üzrə hesabatlılığın təmin edilməsi;

2.2.5. risklərin idarə olunması – kredit portfeli üzrə maliyyə və qeyri-maliyyə risklərinin müəyyən edilməsi, qiymətləndirilməsi və idarə olunması.

3. Güzəştli kredit mexanizmlərinin tətbiqi

3.1. Sahibkarlıq subyektlərinin investisiya layihələrinin güzəştli kredit mexanizmləri vasitəsilə maliyyələşdirilməsi Azərbaycan Respublikasının sosial-iqtisadi inkişafının prioritet istiqamətləri nəzərə alınmaqla, bu Qaydaya və Fondun Müşahidə Şurası tərəfindən təsdiq edilən daxili normativ sənədlərə uyğun olaraq həyata keçirilir.

3.2. Güzəştli kredit mexanizmlərinin tətbiqi Fond tərəfindən müvəkkil kredit təşkilatları vasitəsilə təmin edilir.

3.3. Güzəştli kredit mexanizmlərinin tətbiqində iştirak edən müvəkkil kredit təşkilatları bu Qayda ilə müəyyən edilmiş tələbləri rəhbər tutaraq həmin tələblərin öz daxili prosedurlarında və müqavilə münasibətlərində tətbiqini təmin edirlər.

3.4. Güzəştli kredit mexanizmlərinin tətbiqi Fondun vəsaiti (o cümlədən qanunvericiliyə uyğun cəlb edilmiş vəsaitlər) hesabına həyata keçirilir.

3.5. Güzəştli kredit müvəkkil kredit təşkilatları tərəfindən öz adından və öz riskləri hesabına tətbiq edilir.

3.6. Güzəştli kredit mexanizmlərinin tətbiqi üzrə müraciətlərin qəbulu, baxılması, cavablandırılması və qərarların qəbul edilməsi prosedurları İnformasiya Sistemi vasitəsilə də həyata keçirilə bilər.

3.7. Müvəkkil kredit təşkilatının lisenziyasının ləğv edilməsi və bununla əlaqədar ləğvetmə proseduruna başlanılması halında, Fondun İdarə Heyəti sədrinin müraciəti əsasında ləğvediciyə nəzarəti həyata keçirən məhkəmə orqanı, digər müvəkkil kredit təşkilatının razılığı olduqda, Fondun güzəştli kredit vəsaiti hesabına maliyyələşdirilən kredit portfelinin hamısının və ya bir hissəsinin ləğvetməyə məruz qalmış müvəkkil kredit

təşkilatından həmin digər müvəkkil kredit təşkilatına köçürülməsi barədə qərar qəbul edə bilər. Bu halda ləğvedici tərəfindən həmin kreditlər üzrə hesablanmış faiz və cərimələrin silinməsi həyata keçirilir və kreditlərin təminatı kimi müvəkkil kredit təşkilatının xeyrinə ipoteka ilə yüklü edilmiş və ya girov qoyulmuş əmlak üzrə hüquqlar müvafiq qaydada yeni müvəkkil kredit təşkilatına ötürülür.

4. Güzəştli kredit mexanizmləri üzrə öhdəliklərin icrası və vəsaitlərin geri qaytarılması

4.1. Güzəştli kredit mexanizmlərinin tətbiqi çərçivəsində sahibkarlıq subyektinin öhdəlikləri onunla müvəkkil kredit təşkilatı arasında bağlanmış mülki-hüquqi müqavilənin şərtlərinə, müvəkkil kredit təşkilatının Fondun qarşısında öhdəlikləri isə onunla Fond arasında bağlanmış əməkdaşlıq müqaviləsinin şərtlərinə uyğun və bu Qayda ilə müəyyən edilmiş tələblər nəzərə alınmaqla icra edilir.

4.2. Müvəkkil kredit təşkilatı ilə Fond arasında bağlanmış əməkdaşlıq müqaviləsinin nümunəvi forması Müşahidə Şurasının qərarı ilə təsdiq edilir. Fond qarşısında yaranmış öhdəliklərin icrasını təmin etmək məqsədilə Fondun tələbi əsasında müvafiq məbləğin müvəkkil kredit təşkilatının Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankındakı müxbir hesabından Mərkəzi Bankın razılığı əsasında silinməsi barədə Mərkəzi Banka yazılı sərəncam verilməsi öhdəliyi Fondla müvəkkil kredit təşkilatı arasında bağlanmış müqavilədə nəzərdə tutula bilər. Həmin sərəncam müvafiq müqavilə üzrə öhdəliklər tam yerinə yetirilənədək qüvvədə qalır.

4.3. Müvəkkil kredit təşkilatlarının Fond qarşısında öhdəlikləri sahibkarlıq subyektlərinin kredit müqavilələri üzrə öhdəliklərinin icra vəziyyətindən asılı olmayaraq müəyyən edilir və icra olunur. Tətbiq edilmiş güzəştli kredit mexanizmi çərçivəsində sahibkarlıq subyekti tərəfindən öhdəliklərinin icra etməməsi və ya vaxtında icra etməməsi müvəkkil kredit təşkilatını Fond qarşısındakı öhdəliklərindən azad etmir və müvəkkil kredit təşkilatı həmin öhdəliklərə görə müstəqil məsuliyyət daşıyır.

4.4. Müvəkkil kredit təşkilatları tərəfindən sahibkarlıq subyektlərindən daxil olan əsas borc və faiz ödənişləri üzrə Fondun payına düşən vəsaitlər, hər ay üzrə növbəti ayın 3 (üç) iş günü müddətində Fondun hesabına köçürülür. Bu müddətin pozulmasına görə müvəkkil kredit təşkilatı gecikdirildiyi hər gün üçün köçürülməyən vəsaitin 0,1 faizi həcmində, lakin 120 (yüz iyirmi) gündən çox olmamaq şərtilə cərimə ödəyir. Bu bənddə nəzərdə tutulan köçürmə qaydası müvəkkil kredit təşkilatının bu Qaydanın 4.3-cü bəndi ilə müəyyən edilmiş Fond qarşısında öhdəliklərini məhdudlaşdırmır.

4.5. Tətbiq edilmiş güzəştli kredit mexanizmi üzrə öhdəliklər sahibkarlıq subyekti tərəfindən vaxtından əvvəl icra edildikdə, müvəkkil kredit təşkilatı həmin vəsaiti 3 (üç) iş günündən gec olmayaraq Fondun hesabına köçürür və bu barədə Fonda məlumat verir.

4.6. Güzəştli kredit mexanizmləri üzrə vəsaitlərin geri qaytarılması, habelə ödənişlərin uçotu və uzlaşdırılması Fondun və müvəkkil kredit təşkilatlarının qarşılıqlı münasibətlərini tənzimləyən müqavilələrlə və Fondun Müşahidə Şurası tərəfindən təsdiq edilən daxili normativ sənədlərlə müəyyən edilir.

4.7. Fond sahibkarlıq subyektlərinin əsas borcu və faizləri müvəkkil kredit təşkilatına ödəməsi tarixi ilə müvəkkil kredit təşkilatı tərəfindən Fonda köçürülməsi tarixinin üzləşməsini apara və ya bunun üçün Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankına müraciət edə bilər. Belə müraciət daxil olduqda Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı yoxlama zamanı müvəkkil kredit təşkilatı tərəfindən köçürmələrdə uyğunsuzluq aşkar edərsə, bu barədə Fonda məlumat verir.

5. Monitoring və nəzarət

5.1. Bu Qayda ilə müəyyən edilmiş tələblər nəzərə alınmaqla güzəştli kredit mexanizmlərinin tətbiqi çərçivəsində vəsaitlərin təyinatı üzrə istifadəsinə nəzarət məqsədilə müvəkkil kredit təşkilatları tərəfindən monitorinqlər həyata keçirilir və bu barədə Fonda hesabat verilir. Hesabatın strukturunu və formasını Fond müəyyən edir.

5.2. Müvəkkil kredit təşkilatları monitorinqləri Fond tərəfindən təsdiq edilmiş standart forma əsasında həyata keçirir. Monitoring kredit vəsaiti verilməmişdən öncə və verildikdən sonra ilk 6 (altı) ay ərzində ən azı bir dəfə yerində aparılmalı, sonrakı dövrlərdə isə kreditin qüvvədə olduğu müddət ərzində Fondun tələbi ilə, lakin ən azı ildə bir dəfə həyata keçirilməlidir.

5.3. Fond güzəştli kredit mexanizmləri çərçivəsində maliyyələşdirilən sahibkarlıq subyektlərində vəsaitin təyinatı üzrə istifadəsi ilə bağlı müstəqil monitorinqlər apara bilər.

5.4. Monitoring zamanı vəsaitdən təyinatı üzrə istifadə edilməməsi halları aşkar edildikdə sahibkarlıq subyektinin kredit üzrə öhdəliklərini icra edib-etməməsindən asılı olmayaraq, müvəkkil kredit təşkilatı 10 (on) iş günü müddətində (Fond tərəfindən bildiriş göndərildiyi gündən) vəsaiti və ona hesablanmış faiz borcunu Fondun hesabına köçürməlidir.

5.5. Bu Qaydanın 5.4-cü bəndində nəzərdə tutulan vəsaitin müəyyən edilmiş 10 (on) iş günü müddətində Fondun hesabına köçürülməməsi hallarında, müvəkkil kredit təşkilatına münasibətdə Fondla bağlanmış əməkdaşlıq müqaviləsində nəzərdə tutulmuş

cərimə və (və ya) digər məsuliyyət tədbirləri tətbiq olunur. Həmin vəsaitin 30 (otuz) iş günü müddətində də Fondun hesabına köçürülməməsi hallarında Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun tədbirlər görülür.
